

Secotul textile și îmbrăcăminte

Sinteză analitică pentru fundamentarea politicilor
de circularitate

Cuprins

Introducere.....	3
Profilul structural al sectorului.....	5
Comerțul interior și exterior	9
Îmbrăcăminte uzată: paradoxul valoare vs. volum	13
Deșeuri textile	16
Piața serviciilor de reparație a produselor textile.....	17
Concluzii și recomandări.....	18
Surse	23

Introducere

Sectorul textilelor și îmbrăcăminte reprezintă unul dintre sectoarele industriale importante ale Republicii Moldova, atât prin ocuparea forței de muncă și dezvoltarea economică, cât și prin impactul său asupra consumului de resurse, generării de deșeuri și tranziției către modele de producție și consum mai sustenabile. În contextul noilor politici europene privind economia circulară, textilele durabile și responsabilitatea extinsă a producătorului, sectorul se află într-un proces accelerat de transformare, care necesită adaptări atât la nivel de politici publice, cât și la nivel de modele de afaceri.

Prezentul studiu constituie o sinteză analitică elaborată pentru fundamentarea politicilor de circularitate în sectorul textilelor și îmbrăcăminte din Republica Moldova. Studiul analizează evoluția structurală a sectorului în perioada 2014–2024, fluxurile comerciale, consumul și generarea de deșeuri textile, precum și principalele oportunități și constrângeri asociate tranziției către un model economic mai circular.

Analiza urmărește să ofere o imagine de ansamblu asupra poziției actuale a sectorului în economia națională și să identifice elementele relevante pentru dezvoltarea unor politici și instrumente care să susțină prevenirea generării deșeurilor, reutilizarea, repararea, colectarea separată și valorificarea materialelor textile. Totodată, studiul examinează gradul de pregătire al Republicii Moldova pentru alinierea la cerințele emergente ale Uniunii Europene privind textilele durabile și circulare.

Rezultatele studiului urmăresc să contribuie la fundamentarea politicilor publice și a măsurilor de sprijin necesare consolidării competitivității sectorului, dezvoltării infrastructurii de circularitate, valorificării potențialului economic și social al activităților de reutilizare și reparație, precum și creșterii contribuției sectorului la tranziția Republicii Moldova către o economie circulară.

Studiul a fost elaborat în cadrul proiectului „Accelerarea tranziției spre economia circulară în Republica Moldova / Advancing Circular Economy in the Republic of Moldova”, implementat de A.O. Centrul de Instruire și Consultanță E-Circular, cu sprijinul financiar al Guvernului Elveției, prin intermediul Biroului de Cooperare al Elveției în Republica Moldova.

Analiza sectorului

Sectorul textilelor și îmbrăcăminteii continuă să reprezinte un sector important al economiei Republicii Moldova, menținându-și relevanța prin contribuția la activitatea industrială, exporturi și ocuparea forței de muncă. În perioada 2014–2024, numărul companiilor active a crescut de la 393 la 517, iar cifra de afaceri aproape s-a dublat, de la 3,6 miliarde lei la 6,2 miliarde lei. În același interval, numărul angajaților s-a redus cu 6,4%, ceea ce sugerează procese de restructurare și creștere a productivității în sector. Modelul economic rămâne puternic orientat către export, în timp ce piața internă este dominată de produse importate. Se estimează că aproximativ 19% din îmbrăcămintea consumată pe teritoriul național provine din producția locală, restul fiind acoperit prin importuri care au atins 487,8 milioane USD în anul 2024. Această structură a generat un deficit comercial sectorial de 445,7 milioane USD, evidențiind dependența ridicată a consumului intern de oferta externă și integrarea sectorului local preponderent în lanțurile de producție destinate piețelor externe.

În cadrul fluxurilor de import se evidențiază un segment cu implicații importante pentru dezvoltarea economiei circulare în Republica Moldova: **importul de îmbrăcăminte uzată**. În anul 2024, acesta a atins 3.214 tone și o valoare de 6,1 milioane USD, reprezentând doar 2,9% din valoarea totală a importurilor de îmbrăcăminte, dar 24,0% din volumul fizic importat. Această diferență este explicată de raportul de preț de aproximativ 11:1 dintre îmbrăcămintea nouă și cea uzată (20,3 USD/kg comparativ cu 1,9 USD/kg). Segmentul este în creștere (+18,6% în ultimii doi ani) și este dominat de importurile provenite din Germania (64% din valoare și 59% din volum), sugerând integrarea Republicii Moldova în fluxurile europene de reutilizare a textilelor post-consum. Deși contribuția sa la valoarea totală a importurilor de îmbrăcăminte este modestă, ponderea în volumul fizic este semnificativă. Valoarea unitară redusă poate indica prezența unor articole cu valoare economică scăzută și cu o durată de utilizare rămasă limitată. În lipsa unor capacități adecvate de sortare, pregătire pentru reutilizare și gestionare a fracțiilor nereutilizabile prin mecanisme REP, o parte din aceste fluxuri poate contribui la creșterea cantităților de deșeuri textile generate pe plan național și la transferarea costurilor de gestionare către autoritățile publice și operatorii de salubritate.

Din perspectiva consumului și a generării de deșeuri textile, Republica Moldova prezintă valori comparabile cu media Uniunii Europene. Consumul aparent de textile per capita (~20 kg/an) este apropiat de media UE-27 (19 kg/an, EEA 2022), iar generarea estimată de deșeuri textile (~17 kg/cap, total ~41.000 tone/an) se situează la un nivel similar cu media europeană (16 kg/cap, EEA 2024). Principala diferență nu se manifestă la nivelul generării, ci al gestionării deșeurilor textile: rata estimată de colectare separată în Republica Moldova este sub 0,3% (<1 kg/cap/an), comparativ cu media UE de 4,4 kg/cap/an și cu obligația de colectare separată a textilelor introdusă la nivelul Uniunii Europene începând cu 1 ianuarie 2025. Acest decalaj evidențiază existența unor deficiențe structurale în infrastructura de colectare, sortare și pregătire pentru reutilizare, precum și lipsa unor mecanisme economice dedicate gestionării textilelor post-consum.

Profilul structural al sectorului

Evoluția sectorului textilelor și îmbrăcăminte în perioada 2014–2024 evidențiază un proces de transformare structurală caracterizat prin extinderea activității economice, creșterea numărului de întreprinderi și îmbunătățirea performanțelor financiare, în paralel cu reducerea forței de muncă ocupate. Principalii indicatori sunt sintetizați în tabelul de mai jos.

Tabel 1. Evoluția principalilor indicatori structurali ai sectorului textilelor și îmbrăcăminte din Republica Moldova, 2014–2024

Indicator	2014	2024	Variație	Interpretare
Număr companii active	393	517	+31,6%	Fragmentare și specializare
Cifra de afaceri (mil. MDL)	3.664	6.284	+71,5%	Aproape dublare
Cifra de afaceri (mil. USD)	205	352	+71,5%	Aliniat cu MDL
Număr angajați	18.703	17.508	–6,4%	Modernizare / automatizare

Sursa: BNS

Creșterea cu 31,6% a numărului de companii și cu 71,5% a cifrei de afaceri, concomitent cu reducerea cu 6,4% a numărului de angajați, sugerează modificări semnificative în modelul de dezvoltare al sectorului. Datele indică o capacitate sporită de generare a valorii economice, în pofida diminuării forței de muncă ocupate, fenomen care poate fi asociat atât cu procese de restructurare și specializare a activităților, cât și cu provocările persistente privind disponibilitatea și retenția forței de muncă.

Această evoluție este reflectată și de modificările în structura producției sectorului în perioada 2020–2024. Producția de îmbrăcăminte de lucru a scăzut cu 43,3% (de la 6,23 la 3,53 milioane unități), iar producția de bluze și cămăși cu 79,7% (de la 1,87 la 0,38 milioane unități). În același timp, producția de paltoane și alte articole de îmbrăcăminte exterioară a crescut cu 45,5% (de la 673.000 la 979.000 unități), iar producția de lenjerie pentru casă cu 37,5% (de la 198 la 273 tone). Aceste evoluții indică o reconfigurare a profilului de producție al sectorului și o redistribuire a activității către anumite categorii de produse care au înregistrat o dinamică mai favorabilă în perioada analizată.

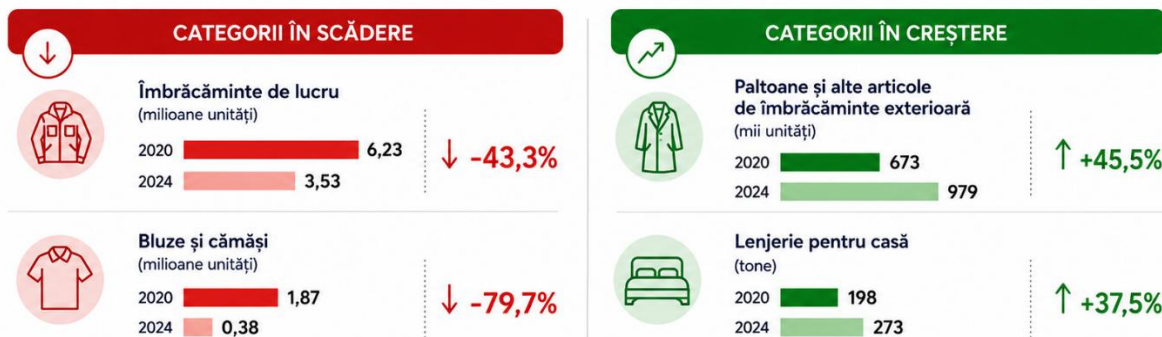

Figura 1. Evoluția structurii producției sectorului. Sursa: BNS

Această dinamică are cel puțin trei implicații directe pentru politicile sectoriale:

Prima, faptul că forța de muncă s-a redus în timpul creșterii cifrei de afaceri **limitează potențialul sectorului tradițional de a crea locuri de muncă noi**, ceea ce face cu atât mai relevantă oportunitatea de creare a unor **noi categorii de locuri de muncă verzi în segmentele cu potențial de circularitate**: operatori de sortare textile, specialiști de upcycling și reparare, tehnicieni de reciclare materială, etc. Aceste segmente nu există astăzi în Moldova ca activitate economică structurată.

A doua, sectorul nu se află în declin, ci în **transformare**, respectiv politicile publice trebuie să **acelereze această reorientare** (prin subvenții pentru tehnologii curate, instruiți pentru forța de muncă specializată, acces la finanțare pentru investiții) și nu să încerce să protejeze artificial segmentele aflate în erodare structurală.

A treia, analiza datelor nu justifică ideea unei consolidări uniforme a sectorului, ci mai degrabă evidențiază o asimetrie funcțională între verigile lanțului valoric. Actorii care introduc volume mari de textile și îmbrăcăminte pe piață sunt relativ mai ușor de identificat, monitorizat și reglementat decât rețeaua fragmentată de servicii locale, comerț mic și activități de reparare. În consecință, politica publică ar trebui să concentreze obligațiile REP, trasabilitatea și raportarea în amonte, la nivelul importatorilor și operatorilor economici relevanți, iar în aval să folosească aceste resurse pentru a susține infrastructura de sortare, reparare, reutilizare și inserție socială.

Modelul economic dominant: Lohn pentru export

Conform statisticilor BNS pentru anul 2024, sectorul textil național operează aproape exclusiv în regimul „**processing on behalf**” (**lohn**) pentru piețele externe:

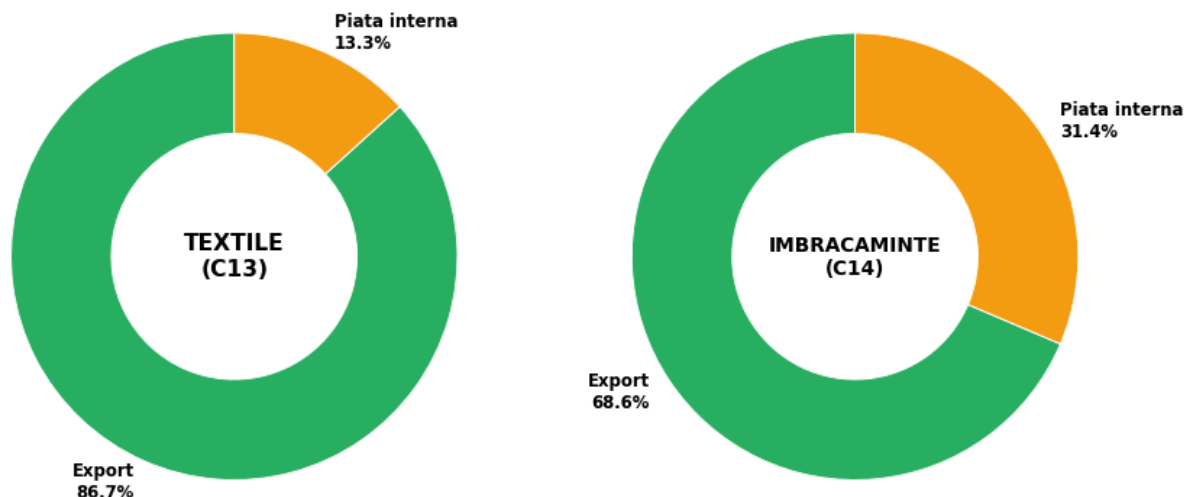

Figura 2. Orientarea producției pe sub-sectoare, 2024: ponderea exportului în producția de textile (CAEM C13) și îmbrăcăminte (CAEM C14). Sursa: BNS

Această orientare extremă spre export are o consecință **frecvent subestimată în analizele sectoriale**: piața internă este alimentată într-o proporție foarte redusă de producția națională.

Cu doar **19,3% din îmbrăcămintea de origine națională (ca valoare)**, sectorul textil național funcționează în esență ca un **„atelier de subcontractare” pentru piețele UE**: produce pentru branduri italiene, germane, poloneze, dar bunurile fabricate aici nu ajung pe rafturile magazinelor din Moldova. Acest model are atât avantaje cât și vulnerabilități strategice.

Avantajele modelului lohn sunt: integrarea în lanțurile valorice europene, transferul de know-how tehnologic și de management al calității, accesul la cerințe stricte de calitate care impun standarde înalte producătorilor locali, precum și o predictibilitate relativă a cererii (contracte pe sezoane).

Vulnerabilitățile modelului lohn este că acesta **nu generează branduri proprii, drepturi de proprietate intelectuală sau acces direct la consumatorul final**, iar toate elementele care determină valoarea adăugată superioară pe lanțul textile-îmbrăcăminte rămân în străinătate. Pe termen lung, sectorul este expus competiției cu alte țări precum Maroc, Tunisia, Albania, Macedonia de Nord, Serbia, unde costurile sunt comparabile sau inferioare. În planul circularității, această orientare creează **o blocadă specifică**: producătorii naționali lucrează după specificații tehnice ale clienților externi și **nu au libertatea de a alege materiale din surse reciclate, design-uri pentru reparabilitate sau ambalaje circulare**.

Tranziția circulară a sectorului depinde parțial de **strategiile brandurilor pentru care se produce**, ceea ce face cu atât mai importantă alinierea Moldovei la **standardele ESPR**

(Ecodesign for Sustainable Products Regulation), care vor impune din 2026–2027 cerințe obligatorii la nivelul UE.

Această dependență structurală de modelul lohn are implicații nu doar economice, ci și juridico-materiale pentru tranziția circulară a sectorului. Din punct de vedere analitic, una dintre barierele mai puțin vizibile la moment privește tratamentul resturilor textile pre-consum generate în cadrul regimului de perfecționare activă. Problema nu rezidă în apariția acestor resturi, care este inerentă procesului de producție și compatibilă cu logica ratei de randament, ci în lipsa unei clarificări suficient de previzibile privind tratamentul lor atunci când acestea rămân pe teritoriul Republicii Moldova și intră, integral sau parțial, în circuitul economic intern. Într-un sector dominat de producția pentru export, această incertitudine afectează direct fezabilitatea economică a reciclării și reutilizării locale.

Cadrul normativ relevant confirmă această vulnerabilitate. Regimul de perfecționare activă este reglementat de [Codul vamal nr. 95/2021](#), iar regulile de aplicare sunt detaliate prin [Hotărârea Guvernului nr. 92/2023](#) și prin actele administrative ale Serviciului Vamal. În special, [Ordinul Serviciului Vamal nr. 568-O/2023](#) prevede că autorizația de perfecționare activă trebuie să includă rata de randament, produsele compensatoare, locul operațiunii de perfecționare, termenul de reexport și elementele necesare controlului vamal. La rândul său, [Ordinul Serviciului Vamal nr. 541-O/2023](#) stabilește că, la încheierea regimului, titularul este obligat să prezinte un decont de încheiere și să țină evidență separată pentru produsul prelucrat, deșeurile de producere, mărfurile neprelucrate și resturile. Cu alte cuvinte, resturile textile nu sunt tratate ca un reziduu economic neutru, ci ca o categorie care trebuie individualizată, cuantificată și încadrată procedural la ieșirea din regim.

Din această perspectivă, bariera apare în momentul în care deșeurile textile nu mai urmează traseul extern al produsului compensator, ci rămân în țară pentru reciclare, reutilizare, revânzare sau altă valorificare economică locală. Într-o asemenea situație, ele nu mai sunt doar o consecință tehnologică a producției, ci devin un obiect de regularizare juridico-vamală. Aceasta poate implica costuri administrative suplimentare, obligații de evidență mai stricte, incertitudine privind clasificarea juridică a materialului rămas și, după caz, riscul apariției unei datorii vamale pentru partea de materie primă care nu a fost reexportată sub forma produselor compensatoare. Prin urmare, problema nu este existența resturilor textile, ci faptul că valorificarea lor pe piața internă poate deveni mai costisitoare și mai riscantă decât eliminarea, stocarea sau evitarea circuitului economic local. În consecință, tranziția circulară a sectorului textil din Republica Moldova nu este blocată doar de dependența de specificațiile tehnice și comerciale ale brandurilor externe, ci și de posibilitatea ca actualul cadru juridico-vamal să penalizeze indirect retenția valorii materiale în economia națională. Cu alte cuvinte, dacă resturile textile pre-consum provenite din perfecționare activă sunt tratate procedural ca o parte a materiei prime importate care nu și-a epuizat destinația vamală prin reexport, atunci reciclarea și reutilizarea locală pot deveni opțiuni mai puțin atractive decât eliminarea sau evitarea pieței interne. Aceasta transformă tratamentul vamal al resturilor într-o veritabilă problemă de politică industrială și de economie circulară, care necesită clarificare explicită din partea autorităților competente.

Comerțul interior și exterior

Pe baza datelor tranzacționale UN Comtrade pentru perioada 2023–2025, sectorul textile-îmbrăcăminte din Moldova prezintă următoarea dinamică:

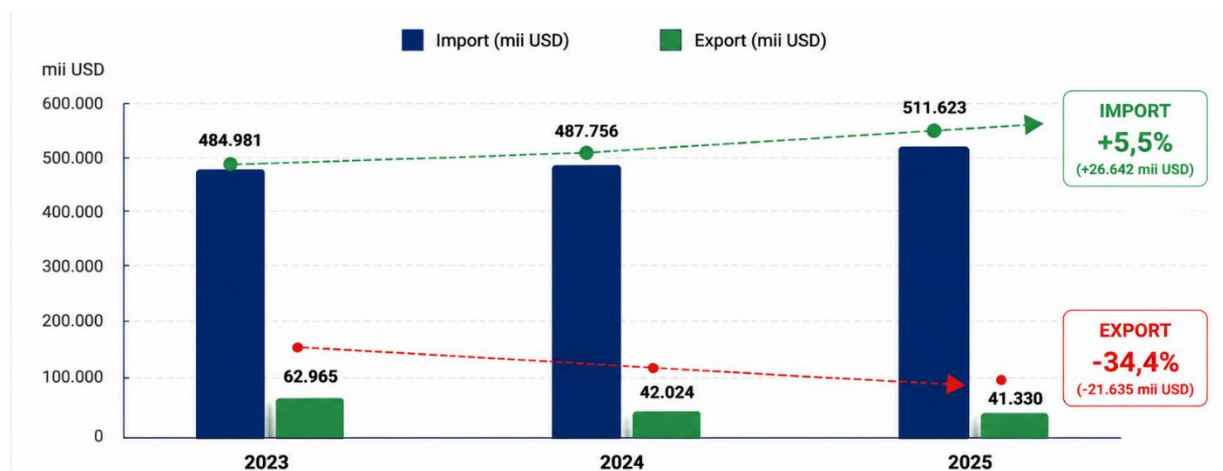

Figura 3. Bilanțul comercial al sectorului (import vs export), 2023–2025. Sursa: UN Comtrade

Importurile cresc constant, iar această creștere este structurală, reflectând atât majorarea costurilor la furnizori (Turcia, China, Italia), cât și creșterea volumului fizic (de la 46,5 la 47,6 mii tone între 2023 și 2025).

Exporturile au pierdut o treime din valoare în doar doi ani (–34,4%), o evoluție care nu poate fi încadrată ca fluctuație ciclică, ci semnalează o deteriorare structurală a competitivității. Compensarea prin reorientarea către Germania, Bulgaria sau Turcia există, dar nu suficient pentru a contrabalansa pierderile pe piețele tradiționale.

Rata de acoperire export/import s-a micșorat de la 13,0% la 8,1%, iar deficitul comercial cumulat de 1,34 miliarde USD în trei ani reprezintă aproximativ 8% din PIB-ul anual al Moldovei (estimat la ~16 miliarde USD), exercitând o presiune semnificativă asupra balanței de plăți și contribuind la deprecierea structurală a leului moldovenesc (cursul mediu USD/MDL a crescut de la ~17,2 în 2022 la 17,85 în 2024).

În planul politicii industriale și comerciale, datele arată că menținerea modelului actual de funcționare al sectorului nu este suficientă pentru a restabili competitivitatea. Creșterea importurilor, scăderea exporturilor și deteriorarea ratei de acoperire indică faptul că sectorul pierde poziție pe segmentele standardizate, cu volum mare și marjă redusă. În aceste condiții, direcția de intervenție nu trebuie să fie conservarea configurației existente, ci susținerea unei re poziționări economice către activități cu valoare adăugată mai mare, trasabilitate mai bună și cerințe mai ridicate de calitate și sustenabilitate. **Această re poziționare poate include dezvoltarea de produse proprii, serii scurte, producție la comandă, integrarea conținutului reciclat, servicii de reparare și recondiționare, precum și nișe cu performanță mai bună pe piața europeană.** Un semnal pozitiv în acest

sens este creșterea prețului mediu al exportului de îmbrăcăminte nouă de la 29,8 USD/kg în 2023 la 53,6 USD/kg în 2025 (+80%), care indică o migrare spre produse premium. Rolul politicii publice este să reducă barierele de intrare în aceste segmente, prin finanțare, competențe, infrastructură și reglementare, nu să prelungească dependența de activități aflate deja sub presiune competitivă.

Cele șase categorii operaționale ale sectorului

Pentru a obține o imagine analitică precisă, în prezentul studiu, datele tranzacționale din analiza import/export au fost grupate pe șase categorii operaționale:

Tabel 2. Structura comerțului exterior al sectorului textil și al îmbrăcămintei pe categorii operaționale, 2024

Categorie	Cod HS	Import 2024 (mii USD)	Export 2024 (mii USD)	Import (tone)	Acoperire export/import
1. Textile materii prime (fire, țesături, materiale tehnice)	HS 50–56, 58–60	211.080	4.491	23.213	2,1%
2. Covoare și acoperitoare de podea	HS 57	13.290	11.783	3.122	88,7%
3. Articole textile pentru casă	HS 63 (excl. 6309/6310)	49.893	2.250	7.729	4,5%
4. Îmbrăcăminte nouă	HS 61–62	207.306	23.424	10.197	11,3%
5. Îmbrăcăminte UZATĂ	HS 630900	6.094	65	3.214	1,1%
6. Cârpe și textile uzate	HS 631090	93	12	186	12,5%

Observații cheie:

- **Textilele-materii prime reprezintă principalul flux comercial al sectorului, cu importuri de 211 milioane USD și 23.213 tone în 2024.** Acest nivel ridicat reflectă dependența structurală a industriei de modelul lohn și de lanțurile internaționale de aprovizionare. Totodată, procesarea materiilor prime importate generează cantități importante de deșeuri textile pre-consum (resturi de croire, materiale neconforme și pierderi tehnologice), care rămân în mare parte pe teritoriul Republicii Moldova. Din perspectivă circulară, valoarea strategică a acestor fluxuri nu constă neapărat în reciclarea lor în noi produse textile, ci în utilizarea lor ca materie primă secundară pentru alte industrii, inclusiv pentru materiale de izolare, materiale compozite, produse pentru construcții, umpluturi, materiale tehnice, industria mobilei sau alte aplicații industriale.

Astfel, deșeurile textile pre-consum reprezintă una dintre cele mai accesibile oportunități pentru dezvoltarea unor lanțuri valorice circulare la nivel național.

- **Covoarele reprezintă singurul segment echilibrat comercial**, cu o rată de acoperire de 88,7% (11,8 milioane export / 13,3 milioane import). Această poziție distinctă confirmă **competitivitatea istorică a Moldovei în acest sub-segment** (tradiție artizanală, materii prime locale precum lână, expertiză în design tradițional). Recomandarea strategică este tratarea covoarelor ca **vitrină internațională („showcase”) pentru produse circulare premium „Made in Moldova”**: covoare cu fibre reciclate certificate, design autentic, narativ de marketing bazat pe tradiție. Marja potențială pe acest segment poate atinge 300–500%, comparativ cu 8–15% pe lohn de îmbrăcăminte.
- **Articolele textile pentru casă prezintă un profil relevant pentru analiză**: deficit comercial semnificativ (47,6 milioane USD în 2024), dar **autonomie productivă relativă**, circa 67% din consumul intern de acest tip de produse fiind acoperit de producția națională. Aceasta face categoria potrivită pentru **pilot-uri de Achiziții publice verzi** (achiziții de lenjerie pentru spitale, școli, instituții publice cu cerințe circulare), unde piața internă poate susține producția națională circulară.
- **Îmbrăcămintea nouă este motorul valoric al importurilor** (207 milioane USD în 2024, 43% din importul sectorial), cu un deficit comercial de 184 milioane USD. Acest segment este cel mai expus la mutațiile lanțurilor globale și concentrează cea mai mare parte a problemicii circulare în aval (deșeuri post-consum, microplastice).
- Îmbrăcămintea uzată este mică ca valoare (1,1% din importul sector), dar are o pondere fizică substanțială care va fi analizată în detaliu în capitolul următor.

Cele șase categorii nu sunt independente, ci sunt **conectate prin fluxuri materiale și economice circulare potențiale**: reziduurile de țesături pot deveni input pentru articole textile de casă; deșeurile post-consum pot fi sortate și redistribuite sau procesate în cârpe industriale. Politica circulară trebuie să gestioneze sectorul **ca un sistem integrat**, nu ca fluxuri separate.

În perioada 2023–2025 cumulat, primii zece furnizori de import au concentrat 87% din valoarea totală a importurilor sectoriale.

Tabel 3. Top 10 țări furnizoare ale importurilor sectorului textile și îmbrăcăminte din Republica Moldova, cumul 2023–2025

Rang	Țară	Import cumulat 2023–2025 (mil. USD)	Pondere	Categorie dominantă
1	Turcia	404,6	27,3%	Textile și îmbrăcăminte
2	China	238,1	16,0%	Țesături și accesorii
3	Italia	207,7	14,0%	Subansamble lohn
4	Germania	127,6	8,6%	Lohn și second-hand

Rang	Țară	Import cumulat 2023–2025 (mil. USD)	Pondere	Categorie dominantă
5	Bangladesh	78,7	5,3%	Îmbrăcăminte ieftină
6	România	42,3	2,9%	Diversificat
7	Polonia	39,0	2,6%	Diversificat
8	Pakistan	31,2	2,1%	Țesături bumbac
9	Marea Britanie	22,2	1,5%	Diversificat
10	Uzbekistan	19,4	1,3%	Bumbac brut

Pe partea de export, concentrarea este similară - primele zece destinații absorb 94% din valoarea exportată.

Tabel 4. Principalele piețe de export ale sectorului textile și îmbrăcăminte din Republica Moldova, 2023–2025

Rang	Țară	Export cumulat (mil. USD)	Pondere	Trend 2023→2025
1	Italia	43,7	29,9%	În declin moderat
2	Rusia	26,8	18,3%	–76%
3	România	18,8	12,8%	În declin
4	Germania	9,2	6,3%	+81%
5	Polonia	7,4	5,1%	Stabil
6	Olanda	4,9	3,4%	În declin
7	Marea Britanie	4,5	3,0%	Volatil
8	Ucraina	4,0	2,7%	În declin
9	Turcia	3,6	2,5%	+110%
10	Franța	2,5	1,7%	Volatil

Îmbrăcăminte uzată: paradoxul valoare vs. volum

Analiza segmentului de îmbrăcăminte uzată (cod HS 630900) relevă **una dintre cele mai contraintuitive descoperiri ale acestui studiu**: același flux comercial prezintă proporții fundamental diferite în funcție de unitatea de măsură utilizată.

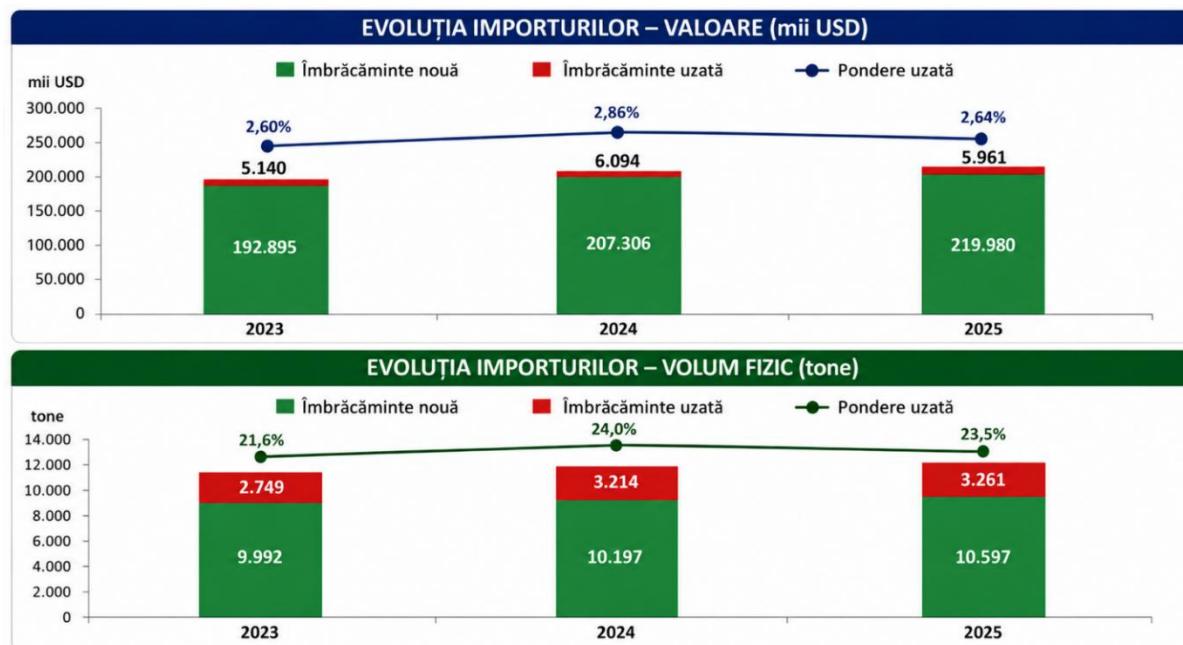

Figura 4. Ponderea îmbrăcăminteii uzate în importul de îmbrăcăminte: valoare vs. volum, 2023–2025. Sursa: UN Comtrade

Aceste date analizate au o implicație metodologică majoră: orice analiză a sectorului textil care folosește exclusiv indicatori monetari va subestima sistematic impactul real al segmentului second-hand asupra pieței și mediului.

Volumul fizic (kilogramele) este unitatea de măsură relevantă pentru:

- Capacitatea de sortare necesară;
- Generarea de deșeuri post-sortare;
- Impactul asupra producției locale (concurența pe segmentele de masă);
- Dimensionarea infrastructurii de colectare-reciclare.

Mesajul cheie este: **"în bani, second-hand-ul pare neglijabil sub 2% din import. Dar în kilograme, aproape 1 din 4 articole de îmbrăcăminte care intră în țară este de mână a doua."**

Importul de îmbrăcăminte uzată crește de trei ori mai rapid decât importul de îmbrăcăminte nouă. Această accelerare are trei argumente principale:

Dinamica accelerată a creșterii

Indicator	2023	2024	2025	Δ 2023→2025
Import haine uzate (tone)	2.749	3.214	3.261	+18,6%
Import haine noi (tone)	9.992	10.197	10.597	+6,1%
% uzată în volum îmbrăcămintे	21,6%	24,0%	23,5%	+1,9 p.p.

Primul este **erodarea puterii de cumpărare** a populației, în urma crizei energetice din 2022–2023 și a inflației textilelor (IPC îmbrăcăminte: +8,2% în 2023, +5,7% în 2024 conform BNS), care a împins consumatorii cu venituri reduse spre alternative mai ieftine.

Al doilea argument este **creșterea ofertei europene de textile uzate**, anticipând intrarea în vigoare a Directivei UE 2008/98/EC modificate, care impune colectarea separată obligatorie a textilelor în toate statele membre începând cu **1 ianuarie 2025**. Sortatorii europeni majori (SOEX, Wtex, Texaid) au acumulat stocuri pentru export în perioada 2023–2024 și caută activ piețe de plasare în est.

Al treilea argument este **diversificarea ofertei interne**: apariția în Moldova a unor noi lanțuri specializate de magazine second-hand și extinderea celor existente a creat o capacitate suplimentară de absorbție a importurilor.

În interiorul segmentului de îmbrăcăminte uzată, geografia furnizorilor este **complet diferită de cea a sectorului general**: aproape exclusiv europeană și extrem de concentrată.

Tabel 5. Originea importurilor de îmbrăcăminte uzată în Republica Moldova: distribuția pe țări, 2023–2025

Rang	Țară	Valoare cumulată (mii USD)	Pondere valoare	Volum cumulat (tone)	Pondere volum
1	Germania	10.994	64%	5.473	59%
2	Belgia	2.073	12%	429	5%
3	Olanda	1.484	9%	703	8%
4	Cehia	1.134	7%	270	3%
5	Polonia	462	3%	116	1%
6	SUA	267	2%	561	6%
7	România	243	1%	109	1%
8	Elveția	124	1%	753	8%
9–11	Suedia, UK, Danemarca	<110 fiecare	<1%	137–199 fiecare	2–4%

Cumulat, statele membre ale UE-27 furnizează 94% din valoarea și aproximativ 85% din volumul fizic al importurilor de îmbrăcăminte uzată ale Republicii Moldova. Această structură evidențiază integrarea țării în fluxurile europene de colectare, sortare și redistribuire a textilelor post-consum, Germania deținând o poziție dominantă, cu 64% din valoarea și 59% din volumul importurilor.

Din perspectivă strategică, relevanța acestui flux este determinată mai puțin de dependența față de un anumit furnizor și mai mult de transformările legislative aflate în desfășurare la nivelul Uniunii Europene. Implementarea Strategiei UE pentru textile durabile și circulare, introducerea sistemelor REP pentru textile, obligația colectării separate și restricțiile privind distrugerea produselor textile nevândute vor conduce la creșterea volumelor de textile reutilizabile și post-consum disponibile pe piața europeană. În aceste condiții, Republica Moldova poate înregistra o intensificare a importurilor de îmbrăcăminte uzată în următorii ani.

Totodată, poziția dominantă a Germaniei oferă oportunități pentru dezvoltarea unor parteneriate bilaterale orientate spre transfer de know-how, asistență tehnică și dezvoltarea infrastructurii de sortare, pregătire pentru reutilizare și reciclare a textilelor. În același timp, creșterea acestor fluxuri ridică necesitatea unei reglementări clare a responsabilității extinse a producătorului pentru textile, inclusiv analiza rolului și a obligațiilor importatorilor de îmbrăcăminte second-hand. În lipsa unor mecanisme de finanțare a fracțiilor nereutilizabile, există riscul transferării costurilor de gestionare a deșeurilor textile către autoritățile publice locale și sistemul municipal de gestionare a deșeurilor.

Emergența re-exportului - un fenomen de monitorizat

Un fenomen apărut în datele 2024–2025, practic inexistent în 2023, este **începutul re-exportului de îmbrăcăminte uzată**. De la 1,1 mii USD în 2023, exportul a crescut la 64,8 mii USD în 2024 (destinații: Polonia, România) și 62,4 mii USD în 2025, **cu diversificare geografică către piețe non-europene**: Liban (57% din valoarea exportului 2025), Turcia (19%), Nigeria (18%), India, SUA.

Acest model sugerează emergența unui **rol de hub secundar de re-sortare**: marfa de calitate inferioară primită din Germania este sortată local, partea vandabilă rămâne pe piața internă, iar reziduul comercializabil este re-exportat spre Africa și Orientul Mijlociu. Volumul este încă neglijabil în valoare (51,8 tone cumulate), dar **trendul are valoare strategică** ca potențial vector de expansiune comercială pentru sectorul de sortare textile.

În același timp, există un **risc reglementar specific**: dacă UE va finaliza propunerea de restricție a exporturilor de textile uzate către state non-OECD (în discuție pentru 2025–2026), Moldova ar putea deveni un canal de „triangulare”: primește din UE, re-exportă spre Africa, ocolind restricțiile. Acest scenariu trebuie anticipat și prevenit prin alinierea politicii naționale la cea europeană.

Deșeuri textile

Datele raportate privind deșeurile textile indică faptul că cel mai vizibil și constant flux din sector este reprezentat de deșeurile industriale, în special deșeurile de fibre textile procesate (cod 04 02 22). Pentru acest cod, cantitățile generate se mențin la niveluri ridicate în toată perioada analizată — 221,65 t în 2022, 250,74 t în 2023 și 244,56 t în 2024 — iar cantitățile colectate sunt, de asemenea, substanțiale (189,4 t, 230,78 t și 218,8 t). Acest profil sugerează că, în prezent, sectorul are o capacitate relativ mai bună de identificare și captare a reziduurilor textile rezultate din procesele industriale decât a fluxurilor textile din etapa de consum.

În schimb, fluxurile mai apropiate de post-consum, în special cele raportate la codul 20 01 11 – materiale textile, apar mai volatile și mai puțin coerent captate. Cantitățile generate oscilează semnificativ de la un an la altul (178,53 t în 2022, 78,2 t în 2023 și 174,23 t în 2024), iar nivelul colectării este instabil (81,26 t, 98,69 t și 53,47 t). În mod particular, valoarea raportată pentru 2023, unde cantitatea colectată depășește cantitatea generată, indică o posibilă neuniformitate de clasificare, decalaj între perioadele de raportare sau preluare a unor stocuri/acumulări anterioare. În termeni de interpretare sectorială, aceste date arată că fluxurile textile din sfera post-consum sunt încă slab urmărite, insuficient separate și inconsistent raportate.

În același timp, apar și fluxuri noi sau insuficient urmărite, cum este cazul ambalajelor din materiale textile (cod 15 01 09), pentru care în 2024 este raportată o cantitate generată de 66,05 t, fără valori vizibile corespunzătoare pentru colectare sau valorificare. Aceasta sugerează fie o includere recentă a categoriei în sistemul de raportare, fie o trasabilitate încă incompletă a acestui sub-flux.

Această constatare are implicații directe pentru structura intervențiilor de economie circulară în sectorul textil. Pe de o parte, existența unor volume constante de deșeuri industriale, în special de fibre textile procesate, confirmă că există deja o bază materială pentru inițiative de valorificare locală, inclusiv pentru aplicații precum materiale neșesute, umpluturi, lavete industriale sau alte produse textile cu complexitate redusă. Pe de altă parte, slaba captare și raportare a fluxurilor post-consum arată că Moldova are nevoie de investiții mai consistente în colectare separată, sortare, trasabilitate și raportare standardizată, dacă dorește să dezvolte modele circulare bazate pe reutilizare și recuperare materială la scară mai largă.

Prin urmare, datele raportate privind deșeurile textile susțin două concluzii strategice. Prima este că fluxurile industriale trebuie tratate ca punct de intrare imediat pentru intervenții de valorificare, deoarece sunt mai bine cuantificate și mai predictibile. A doua este că dezvoltarea economiei circulare în textile nu va putea avansa substanțial fără îmbunătățirea sistemului de evidență și

gestionare a fluxurilor post-consum, inclusiv prin separarea mai clară a categoriilor de deșeuri, raportarea mai riguroasă a cantităților colectate și valorificate și crearea unor mecanisme funcționale de sortare și pregătire pentru reutilizare.

Piața serviciilor de reparație a produselor textile

Republica Moldova dispune de o rețea descentralizată și rezilientă de expertiză tehnică în zona reparațiilor de îmbrăcăminte. Conform datelor Serviciului Fiscal de Stat, numărul patentelor de întreprinzător pentru genul de activitate „cusutul, tricotarea și reparația îmbrăcăminte și acoperămintelor pentru cap și comercializarea” s-a menținut stabil în jurul valorii de **800 de patente anuale la nivel național** (813 în 2021, 798 în 2022, 807 în 2023, 850 în 2024 și 778 în 2025), cu cele mai mari concentrări în municipiul Chișinău (sectoarele Râșcani, Botanica, Centru) și Bălți.

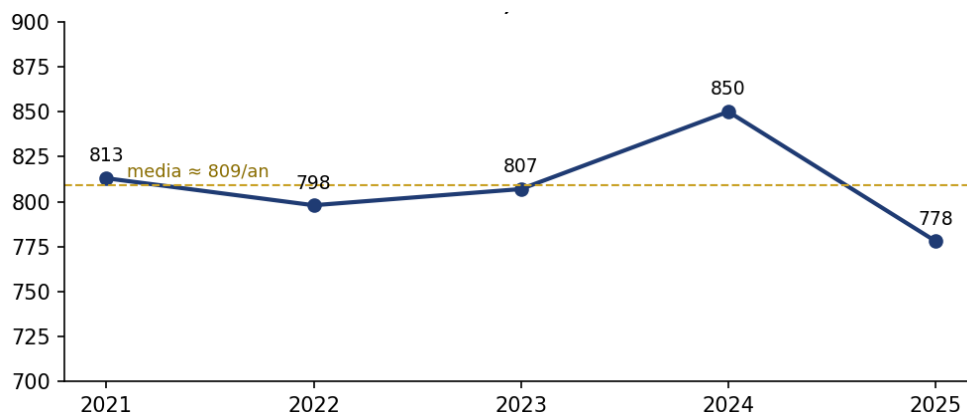

Figura 5. Patente de întreprinzător pentru cusut, tricotat și reparația îmbrăcăminte, total național, 2021–2025. Sursa: Serviciul Fiscal de Stat

Relevanța acestei rețele pentru politica circulară este confirmată de cercetarea internațională. Conform calculului WRAP pe baza datelor din Marea Britanie, **repararea hainelor are cel mai mare impact de substituție**: din 5 articole de îmbrăcăminte reparate, 4 înlocuiesc cumpărarea unui produs nou, ceea ce corespunde unei **rate de substituție de 82,2%**. Achiziționarea de haine second-hand este mai puțin eficientă, dar totuși importantă: din 5 articole cumpărate second-hand, doar 3 înlocuiesc achiziția unui produs nou (**rată de substituție de 64,6%**).

Repararea este, deci, mai eficientă decât revânzarea în prevenirea consumului de produse noi, deoarece persoanele care își repară hainele sunt mult mai puțin predispuse să cumpere altele noi. Aceste rezultate arată potențialul ridicat al **stimulării serviciilor de reparație** (prin subvenții, vouchere, ateliere locale sau politici publice, inclusiv reducerea TVA pentru servicii de reparare textile) ca instrument cheie pentru reducerea deșeurilor textile, scăderea presiunii asupra resurselor și prelungirea duratei de viață a produselor.

Totodată, experiența europeană arată că un sistem REP prost proiectat poate deveni un obstacol în calea progresului spre o mai bună colectare, reutilizare și reducere a deșeurilor (Zero Waste

Europe, 2025). Revizuirea prevăzută a REP la nivel european are potențialul de a debloca fondurile necesare circularității, iar promovarea strategiilor R de nivel mediu (Reuse, Repair, Refurbish, Remanufacture, Repurpose) prin REP este atât fezabilă, cât și necesară. Pentru Moldova, aceasta înseamnă proiectarea schemei REP naționale de la început cu eco-modulare în favoarea reparării și reutilizării.

Concluzii și recomandări

Analiza confirmă că, pentru Republica Moldova, direcția strategică nu este restrângerea sectorului textile și îmbrăcăminte, ci **transformarea lui treptată într-un sector mai competitiv, mai rezilient și mai circular**. Datele arată că sectorul nu se află în declin, ci într-un proces de consolidare și re poziționare: baza de firme s-a extins, cifra de afaceri a crescut, iar productivitatea s-a îmbunătățit, chiar dacă ocuparea forței de muncă a scăzut. Această evoluție sugerează o migrare lentă de la segmentele cu valoare adăugată redusă către produse și nișe cu potențial mai mare de diferențiere.

În același timp, modelul economic dominant rămâne vulnerabil. Sectorul continuă să fie puternic dependent de **producția lohn pentru export**, de **inputuri importate** și de **strategiile comerciale ale brandurilor externe**, în timp ce piața internă este acoperită în mare măsură prin importuri. Această structură limitează retenția de valoare în economie și reduce capacitatea firmelor de a controla designul, materialele, brandingul și relația cu consumatorul final. Din această perspectivă, tranziția circulară nu reprezintă doar o agendă de mediu, ci și o oportunitate de **upgrading industrial**.

O concluzie majoră a studiului este că **importurile de îmbrăcăminte uzată reprezintă un fenomen structural**, nu marginal. Deși ponderea lor valorică este redusă, volumul fizic este semnificativ și influențează direct piața internă, competitivitatea segmentelor mass-market și presiunea asupra sistemului de gestionare a deșeurilor textile. Această realitate trebuie privită dual: pe de o parte, second-hand-ul răspunde unei cereri sociale reale; pe de altă parte, creează nevoia urgentă de infrastructură pentru sortare, pregătire pentru reutilizare și gestionarea fracțiilor nereutilizabile.

Datele privind deșeurile textile arată că principala problemă a Republicii Moldova nu este lipsa fluxurilor textile, ci **captarea și gestionarea lor insuficientă**. Fluxurile industriale sunt relativ mai vizibile și mai bine urmărite, însă colectarea separată a textilelor post-consum și valorificarea efectivă rămân limitate. Prin urmare, blocajul principal nu este volumul de deșeuri, ci **absența infrastructurii, a trasabilității și a mecanismelor funcționale de sortare și recuperare**.

În acest context, statutul de țară candidată la UE oferă o **fereastră strategică de acțiune**. Alinierea la cerințele europene privind textilele, produsele sustenabile și responsabilitatea extinsă a producătorului poate susține atât modernizarea sectorului, cât și dezvoltarea unui cadru național pentru circularitate. Totuși, această tranziție nu poate fi construită doar pe obiective generale. Ea necesită o bază minimă de date credibile, instituții capabile să coordoneze intervenția și investiții etapizate în infrastructura critică.

În ansamblu, analiza sugerează că Republica Moldova dispune de premise reale pentru a dezvolta un model circular în sectorul textile și îmbrăcăminte, dar succesul acestuia va depinde de capacitatea de a lega trei dimensiuni într-o singură strategie coerentă: **modernizarea industrială a producției, organizarea fluxurilor post-consum și crearea condițiilor de piață și reglementare favorabile**. Pe această bază pot fi formulate, în etapa următoare, principiile de intervenție și măsurile prioritare pentru promovarea economiei circulare în sector.

Principii de intervenție pentru Republica Moldova

Analiza sectorului textile și îmbrăcăminte arată că Republica Moldova dispune de premise reale pentru dezvoltarea unui model de circularitate, însă acestea nu pot fi valorificate în absența unei intervenții publice coerente. Sectorul continuă să aibă relevanță economică și industrială, dar funcționează într-un context marcat de vulnerabilități structurale: dependență ridicată de modelul lohn și de inputuri importate, presiune din partea importurilor de îmbrăcăminte uzată, infrastructură insuficientă pentru colectarea și sortarea textilelor post-consum și date încă incomplete privind fluxurile reale de deșeuri și valorificarea acestora.

Din această perspectivă, fundamentarea politicilor de circularitate trebuie să pornească de la ideea că tranziția sectorului nu este doar o problemă de gestionare a deșeurilor, ci una de **modernizare economică, organizare a fluxurilor materiale și construire a condițiilor de piață pentru activități circulare**. Politicile trebuie să răspundă simultan la trei nevoi: consolidarea bazei de date și a cadrului de reglementare, dezvoltarea infrastructurii și a capacităților operaționale, precum și stimularea cererii și a modelelor de afaceri capabile să rețină mai multă valoare în economia națională.

În acest cadru, măsurile propuse mai jos nu trebuie privite ca intervenții izolate, ci ca elemente ale unui pachet de politică publică pentru perioada următoare, cu rolul de a susține atât conformarea la cerințele europene, cât și dezvoltarea unor mecanisme funcționale de reparare, reutilizare, sortare și valorificare în sectorul textile și îmbrăcăminte.

Tabel 6. Direcții pentru fundamentarea politicilor de circularitate în sectorul textile și îmbrăcăminte

Măsură / direcție de acțiune	Problema vizată	Instituții responsabile	Unde se aplică	Cum se implementează	Rezultat urmărit
Elaborarea cadrului normativ pentru reglementarea REP pentru textile	Lipsa unui mecanism funcțional de responsabilitate extinsă a producătorului	Ministerul Mediului, Ministerul Finanțelor, producători, importatori, retaileri, platforme e-commerce	Național	Definirea obligațiilor actorilor, stabilirea mecanismelor de finanțare, includerea importatorilor și a actorilor comerciali relevanți, pregătirea schemelor de implementare	Transfer gradual al responsabilității asupra fluxurilor post-consum și resurse pentru infrastructură
Dezvoltarea infrastructurii de colectare, sortare și depozitare temporară	Colectare separată foarte redusă, lipsa capacităților logistice și operaționale	Ministerul Mediului, APL, operatori de salubritate, investitori, întreprinderi sociale	Local și regional	Crearea de puncte de colectare, centre regionale de sortare și pregătire pentru reutilizare; APL pot aloca spații pentru colectare și depozitare temporară; integrarea logisticii cu operatorii existenți	Creșterea captării textilelor și reducerea eliminării în deșeuri mixte
Corectarea stimulentei de piață pentru materiale sustenabile și textile recuperate	Costuri nefavorabile pentru materiile prime naturale/reciclate, piețe slabe pentru deadstock și materiale recuperate	Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei, Ministerul Mediului	Național	Revizuirea tratamentului fiscal și vamal pentru materiale naturale și reciclate, facilități pentru utilizarea materiilor secundare, măsuri de stimulare a pieței pentru textile recuperate	Condiții de piață mai echitabile și creșterea atractivității economice a soluțiilor circulare
Dezvoltarea unei piețe pentru reutilizare,	Cerere limitată pentru produse durabile, reparabile sau	Ministerul Mediului, Ministerul	Național și local	Sprijin pentru ateliere de reparații, întreprinderi sociale, upcycling,	Extinderea duratei de viață a produselor și

reparare și produse circulare	realizate din fluxuri recuperate	Economiei, APL, camere de comerț, asociații sectoriale		platforme locale de revânzare și schimb, scheme-pilot de tip take-back și servicii de reparație	consolidarea pieței pentru activități circulare
Achiziții publice verzi pentru textile și servicii textile	Lipsa unei cereri stabile și previzibile pentru produse și servicii sustenabile	Ministerul Finanțelor, Agenția Achiziții Publice, spitale, școli, alte instituții publice	Sector public	Introducerea criteriilor de durabilitate, reparabilitate, reutilizare și durată de viață în achiziții; pilotarea pe textile instituționale și servicii conexe	Crearea unei piețe inițiale pentru produse și servicii circulare
Platformă națională / marketplace pentru deadstock și fluxuri textile recuperabile	Lipsa unui mecanism de conectare între generatorii de surplus, reparatori, reutilizatori și valorificatori	Ministerul Economiei, Ministerul Mediului, asociații de business, sector digital	Național	Dezvoltarea unei platforme digitale pentru deadstock, stocuri excedentare, deșeuri textile și materiale recuperabile; reguli clare de utilizare și trasabilitate	Creșterea circulației interne a materialelor și reducerea pierderilor
Informarea consumatorilor și creșterea nivelului de informare pentru produse sustenabile	Cerere redusă pentru produse durabile, reparabile și reutilizabile; preferință pentru consum ieftin și de scurtă durată	Ministerul Mediului, APL, ONG-uri, asociații de consumatori, instituții educaționale	Național și local	Campanii publice de informare, materiale educaționale, evenimente locale, promovarea beneficiilor reparării, reutilizării și consumului responsabil	Creșterea gradului de acceptare și utilizare a soluțiilor circulare de către populație
Informarea și implicarea producătorilor și comercianților	Lipsa practicilor de transparență și a informațiilor oferite clienților privind durabilitatea, întreținerea, reparația și returul	Ministerul Economiei, asociații sectoriale, companii, organizații de suport pentru business	La nivel de firmă și lanț comercial	Ghiduri sectoriale, campanii de informare pentru producători și retaileri, promovarea bunelor practici, recomandări privind etichetarea, întreținerea, reparația, colectarea la	Companii mai bine pregătite să ofere produse și servicii compatibile cu economia circulară

				retur și comunicarea cu clientul	
Dezvoltarea competențelor și formării pentru circularitate	Deficit de competențe, design circular limitat, lipsa specializărilor practice pentru noi modele de afaceri	Ministerul Educației, VET, universități, companii, asociații	Național și regional	Programe de formare pentru eco-design, reparație, sortare, reutilizare, managementul fluxurilor textile, pregătirea companiilor pentru cerințe europene	Forță de muncă și ecosistem de afaceri mai bine pregătite pentru tranziția circulară
Sprijin pentru proiecte-pilot locale și parteneriate teritoriale	Distanță mare între obiectivele naționale și aplicarea practică la nivel local	APL, Ministerul Mediului, ONG-uri, parteneri externi, sector privat	Municipalități și regiuni-pilot	Lansarea de proiecte-pilot pentru colectare, reparare, pregătire pentru reutilizare, colaborare cu întreprinderi sociale și operatori locali	Testarea soluțiilor aplicabile și pregătirea extinderii la scară mai mare

Surse

1. Anuarul Statistic al Republicii Moldova, ediția 2025
https://statistica.gov.md/files/files/publicatii_electronice/Anuar_Statistic/2025/Anuar_2025.pdf
2. Agenția de Mediu. Managementul deșeurilor. <https://am.gov.md/ro/managementul-deseurilor>
3. United Nations. UN Comtrade Plus. <https://comtradeplus.un.org/>
4. European Commission. EU Strategy for Sustainable and Circular Textiles. https://environment.ec.europa.eu/strategy/textiles-strategy_en
5. European Union. Directive (EU) 2025/1892 of the European Parliament and of the Council of 10 September 2025 amending Directive 2008/98/EC on waste. <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2025/1892/oj/eng>
6. European Environment Agency. Circularity of the EU Textiles Value Chain in Numbers. <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/circularity-of-the-eu-textiles-value-chain-in-numbers>
7. European Environment Agency. Textiles – In-depth topic page. <https://www.eea.europa.eu/en/topics/in-depth/textiles>
8. WRAP. Displacement Rates Untangled. <https://www.wrap.ngo/resources/report/displacement-rates-untangled>
9. WRAP. Circular Business Models for Fashion and Textiles. <https://www.wrap.ngo/taking-action/textiles/actions/circular-business-models-fashion-textiles>
10. European Commission. Green Public Procurement. https://green-forum.ec.europa.eu/green-business/green-public-procurement_en
11. European Commission. GPP Criteria and Requirements. https://green-forum.ec.europa.eu/green-business/green-public-procurement/gpp-criteria-and-requirements_en
12. Ministerul Mediului al Republicii Moldova. Ministerul Mediului a desfășurat consultări publice privind gestionarea produselor și deșeurilor textile. <https://old.mediu.gov.md/ro/content/5496>
13. Ministerul Mediului al Republicii Moldova. Introducerea unui sistem obligatoriu de responsabilitate extinsă a producătorului pentru textile – referință de politică publică. <https://old.mediu.gov.md/ro/content/4921>
14. European Commission. Textiles Transition Pathway. https://single-market-economy.ec.europa.eu/sectors/fashion/textiles-transition-pathway_en